

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Ārlietu komiteja

PAGaidu
2006/2289(INI)

18.4.2007

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas 2006. gada progresu
ziņojumu
(2006/2289(INI))

Ārlietu komiteja

Referents: *Erik Meijer*

PR_INI

SATURS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas 2006. gada progresa ziņojumu (2006/2289(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Tesaloniku 2003. gada 19.–20. jūnija Eiropadomes prezidentūras secinājumus, kuros tika apsolīts, ka visas Rietumbalkānu valstis nākotnē būs Eiropas Savienībā,
 - ņemot vērā Komisijas sagatavoto Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas 2006. gada progresa ziņojumu (SEC(2006)1387),
 - ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
 - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A6-0000/2007),
- A. tā kā turpmāka Eiropas Savienības paplašināšanās nav pabeigta, tā kā dalībvalstīm ir pilnībā jāatbilst Kopenhāgenas kritērijiem un tā kā katras kandidātvalsts sasniegumi jāvērtē atsevišķi;
- B. tā kā kopš kandidātvalsts statusa iegūšanas 2005. gada 17. decembrī ar Bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku nav notikušas pievienošanās sarunas;
- C. tā kā pirms Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas pievienošanās ES būs jānoslēdz iekšējais nolīgums par visiem neatrisinātajiem jautājumiem, lai nodrošinātu iespēju dažādām iedzīvotāju grupām dzīvot mierā, demokrātijā un vienlīdzībā,
1. ar gandarījumu atzīmē , ka ciešā sadarbībā ar ES tika rasti risinājumi iekšējam konfliktam 2001. gadā, noslēdzot Ohridas pamatnolīgumu, lai nodrošinātu, ka pie divām galvenajām valodu grupām piederošie iedzīvotāji kopā dzīvo vienlīdzībā un mierā, stiprinot albāņu valodas pozīcijas pārvaldes un izglītības jomā, veicot pašvaldību reorganizāciju un īstenojot noteikto vairākumu (Badintera modelis), kas aizstāv etnisko minoritāšu nostāju lēmumu pieņemšanā parlamentā; un ka 2007. gadā tika panākta vienošanās par dažādu etnisko grupu valsts svētkiem
 2. uzsver, ka Badintera līgumi ir veids, kā multietniskā valstī veicināt dialogu un vienprātību; uzsver, ka 2007. gada sākumā saistībā ar neapmierinātību par šiem līgumiem lielākā daļa albāņu valodā runājošo parlamenta locekļu pārtrauca piedalīties parlamenta aktivitātēs, un cer, ka pašlaik notiekošās konsultācijas nodrošinās, ka visi parlamentā ievēlētie deputāti atsāks savu pienākumu izpildi;
 3. iesaka visām iesaistītajām pusēm mācīties no Beļģijas, Spānijas, Itālijas un Šveices panākumiem valdības un izglītības sistēmas veidošanā, ņemot vērā būtiskas reģionu lingvistiskās atšķirības; aicina noslēgt nākamo nolīgumu, kas nodrošinās, ka divas lielākās iedzīvotāju grupas un dažādās minoritātes (tajā skaitā romi, turki, vlahi, serbi un bosnieši) var vienlīdzīgi un harmoniski pastāvēt līdzās, un cer, ka valdībā arvien vairāk proporcionāli būs pārstāvētas visas iedzīvotāju grupas;
 4. uzsver, ka Eiropā ir vairākas valstis, kuru nosaukumi sakrīt ar kaimiņvalsts teritorijas

daļas nosaukumu, un ka katra valsts var brīvi izvēlēties savu nosaukumu; atzinīgi vērtē faktu, ka nacionālie simboli ir izstrādāti tā, lai tos neattiecinātu uz trīs provincēm Grieķijas ziemeļos, kuru nosaukumos arī ir vārds „Maķedonija”, un pauž nožēlu, ka nesen mainīts nacionālās lidostas nosaukums un tā nosaukta Aleksandra Lielā vārdā;

5. pauž nožēlu, ka pēc pagaidu vienošanās 1993. gadā, kurā starptautiskas atzīšanas nodrošināšanas nolūkos tika izmantots pagaidu nosaukums „Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika”, nav panākta vienošanās ar kaimiņvalsti Grieķiju par vārda „Maķedonija” nozīmes atšķirībām slāvu un grieķu tradīciju izpratnē un par neskaidrībām, kas rodas, izmantojot šo vārdu divpusējās un starptautiskās attiecībās, un aicina abas valstis veiksmīgi pabeigt savstarpējās pārrunas šajā saistībā līdz 2007. gada beigām;
6. pauž nožēlu, ka, gaidot Kosovas nākotnes statusa noteikšanu, nav bijis iespējams veikt tālāku robežu demarkāciju; cer, ka šajā saistībā pēc iespējās drīzāk tiks panākta vienošanās, un atzinīgi vērtē faktu, ka zemnieki, uz kuriem attiecas šis jautājums, var izmantot tās savas zemes daļas, kas atrodas robežas otrā pusē;
7. vērs uzmanību uz nepieciešamību panākt ilglaicīgu vienošanos attiecībā uz atvieglotu Kosovas robežas šķērsošanu, jo īpaši ņemot vērā intensīvos savstarpējos kontaktus izglītības, kultūras un nodarbinātības jomā, kā arī ģimenes saites;
8. norāda uz nepieciešamību aizsargāt ūdens kvalitāti Vardaras upē, kas plūst cauri lielākajai daļai valsts teritorijas un turpinās Grieķijas teritorijā kā Aksios upe, no rūpniecības un urbanizēto apdzīvoto vietu radītā piesārņojuma;
9. steidzami aicina uzlabot un saglabāt ūdens kvalitāti un līmeni tādos pierobežas ezeros kā Ohridas ezers, Prespas ezers un Dojransko ezers un šajā saistībā panākt efektīvas vienošanās ar kaimiņvalstīm Albāniju un Grieķiju;
10. vērs uzmanību uz nepieciešamību novērst nelikumīgu atkritumu izgāztuvju veidošanu un paplašināšanu ceļu malās, upju krastos un mežos, izveidojot atkritumu savākšanas sistēmu pēc iespējas tālāk no šīm vietām;
11. steidzami aicina noteikt obligāto minimālo algu, lai apkarotu nabadzību un sociālo nevienlīdzību; uzsver nepieciešamību nodrošināt dažādu arodorganizāciju federāciju līdzāspastāvēšanu uz vienlīdzīgiem noteikumiem un norāda, ka pašlaik spēkā esošā prasība arodorganizācijām apvienot 33 % no tām piederīgā darbaspēka, pirms tās var kļūt par līgumpartneriem, liek ieinteresētajām pusēm pastāvīgi apšaubīt to dalībnieku skaitu;
12. uzsver, ka ārvalstu investoriem lielāku atbalstu sniedz tiesiska skaidrība, pārskatāmība un centieni apkarot korupciju, nevis nodokļu likmju pazemināšana līdz 12 vai 10 %, kuras rezultātā var pietrūkt līdzekļu, lai veiktu galvenos valdības uzdevumus sociālās drošības, sabiedrisko pakalpojumu, vides un infrastruktūras jomās;
13. uzskata par pašsaprotamu, ka atļauju piešķiršana ārvalstu bankām veikt darbības notiek uz tādiem vienlīdzīgiem noteikumiem kā atbilstība normatīvo aktu prasībām tādās jomās kā darījumi ar ārvalstu valūtām, aplikšana ar nodokļiem un patērētāju aizsardzība, un pauž nožēlu par atsevišķu kompāniju vai valstu, kurās tās ir reģistrētas, atbalstīšanu;

14. vērš uzmanību uz dzelzceļa tīkla, iekšzemes dzelzceļa pārvadājumu un tranzīta funkcijas starp Grieķiju un Serbiju uzturēšanas un uzlabošanas nozīmīgumu; atzinīgi vērtē dzelzceļa līnijas ar Kosovu atjaunošanu un pauž nožēlu par progresa trūkumu attiecībā uz tiešo dzelzceļa līniju ar Bulgāriju;
15. steidzami aicina saglabāt sabiedriskās televīzijas neatkarību, kas noteikta 2005. gada novembra likumā un kas atšķirībā no iepriekš novērotās situācijas, kad notika politiska iejaukšanās, atbilst Eiropas plašsaziņas līdzekļu standartiem;
16. uzskata par nevēlamu situāciju, kad ierēdņi zaudē darbu, mainoties valdībai, un jo īpaši sagaida, ka ES *acquis* jomā īpaši apmācītie ierēdņi turpinās darbu;
17. sagaida, ka valdība izmeklēs apstākļus, kādos Vācijas pilsonis *Khaled El-Masri* tika pret savu gribu 2003. gadā nogādāts Afganistānā, un steidzami aicina pārtraukt tādu uzdevumu uzticēšanu valstīm, kas nav ES dalībvalstis, kuri var traucēt cilvēktiesību ievērošanu vai kara noziegumu izmeklēšanu;
18. uzsver, ka iestāšanās NATO ir katras valsts brīva izvēle un tai nav jānotiek pirms pievienošanās ES;
19. steidzami aicina pilnībā atzīt visu ES dalībvalstu pasēs un atcelt valsts noteikto papildu maksu par vīzām, un uzlabot vismaz studentu, zinātnieku, žurnālistu un uzņēmēju ieceļošanas procedūras;
20. vērš uzmanību uz iepriekšējo pārrunu pozitīvo pieredzi ar Slovēniju un Horvātiju, kuras mantoja tādas pašas bijušās Dienvidslāvijas kopienu tiesības un praksi, un uzskata Bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku par valsti, kam ir lielākās iespējas pirmajai pievienoties ES pēc Horvātijas, pamatojoties uz tās sasniegumiem un spēkā esošajiem nolīgumiem ar ES;
21. aicina pēc iekšējās vienošanās panākšanas starp divu galveno valodas grupu pārstāvjiem attiecībā uz aktuālajiem valodas lietošanas jautājumiem, valdības modeli un likumdošanas procesiem cik drīz vien iespējams izmantot 2005. gadā piešķirto ES kandidātvalsts statusu un uzsākt pievienošanās sarunas;
22. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem un Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas valdībai un parlamentam.

PASKAIDROJUMS

1. Vispārīgs valsts raksturojums

Tūlīt aiz Eiropas Savienības ārējās robežas, uz ziemeļiem no tās dalībvalsts Grieķijas un uz rietumiem no tās dalībvalsts Bulgārijas, atrodas Vardaras upes ūdens sateces baseins. Šī teritorija gadu simtiem ilgi (līdz 1912. gadam) bija daļa no Osmaņu impērijas, un tās lielākā pilsēta Skopje (turku valodā *Üsküb*, albāņu valodā *Shkup*) bija Kosovas *wilayet* (provinces) galvaspilsēta; šīs provinces teritorijā atradās arī blakus esošās teritorijas uz ziemeļiem, kuras pašreiz gaida administratīvā statusa noteikšanu. Balkānu kara rezultātā Vardaras upes sateces baseins no 1912. līdz 1941. gadam piederēja Serbijai un ieguva Vardarskas provinces statusu. Pēc vācu okupācijas, kuras laikā tā administratīvos nolūkos pa etniskajām robežām tika sadalīta starp Albāniju un Bulgāriju, laikā no 1945. līdz 1991. gadam šī teritorija ieguva diezgan lielu autonomiju kā republika ar nosaukumu Maķedonija. Šis nosaukums tika izvēlēts tādēļ, ka to kopš 19. gs. labprāt lietoja šīs teritorijas lielākā iedzīvotāju daļa, taču nosaukums ir saistīts arī ar Grieķijas vēsturi un šajā vārdā ir nosauktas trīs pierobežas provinces Grieķijas ziemeļos. Šajā saistībā pastāv domstarpības ar dienvidu kaimiņu Grieķiju, jo kopš neatkarības atgūšanas valsts konstitucionālais nosaukums ir Maķedonijas Republika.

Dienvidslāvijas sastāvā valstij, līdz tā atguva neatkarību 1991. gadā, bija cieši sakari ar tā laika Eiropas Kopienas dalībvalstīm. Pārvietošanās pāri robežām Eiropā bija relatīvi vienkārša, jo nepastāvēja prasības attiecībā uz vīzām, kā tas ir pašreiz. Tāpat kā Serbijai un Horvātijai, valstij bija nopietna loma kā tranzīta teritorijai starp ES dalībvalsti Grieķiju un valstīm, kas vēlāk kļuva par ES dalībvalstīm – Austriju, Ungāriju un Slovēniju, un attālākām valstīm. Daļēji šo ilglaicīgo, ciešo kontaktu dēļ ar pašreizējām ES dalībvalstīm valsts sabiedriskā doma, lai arī atšķiras atkarībā no lietotās valodas un politiskajiem uzskatiem, ir samērā vienprātīga un pozitīva attiecībā uz drīzu pievienošanos ES.

Tomēr ES šī valsts ir salīdzinoši mazpazīstama, vēl mazāk zināms ir tas, ka pēc pieteikšanās dalībai ES 2004. gada 22. martā valsts 2005. gada 17. decembrī ieguva ES kandidātvalsts statusu. Pasaulē vairāk zina par valsts iekšējo valodu konfliktu un domstarpībām ar Grieķiju saistībā ar valsts nosaukumu. ES pievienošanās procesā šie divi jautājumi saņems vismaz tikpat lielu uzmanību kā citi parastie jautājumi attiecībā uz valsts pārvaldi, tiesiskumu, noziedzību, ekonomiku un vidi, kuriem tika pievērsta vislielākā uzmanība paplašināšanās kārtās 2004. un 2007. gadā.

2. Kultūras daudzveidība

Pēc grieķu un illīru okupācijas tālā pagātnē daudzus gadsimtus valsts iedzīvotāji bija galvenokārt slāvu maķedonieši, kuru valoda bija ļoti līdzīga bulgāru un serbu valodai, un rakstībā arī tika izmantots kiriliskais alfabēts. Valsts rietumos un ziemeļrietumos, galvenokārt Vardaras upes augštecē ap pilsētām *Gostivar* un *Tetovo*, lielākā daļa iedzīvotāju runā albāņu valodā un rakstībā izmanto latīņu alfabētu. Šajā reģionā ilglaicīgi dzīvo tādas minoritātes kā romi, turki un vlahi, no vienas puses, un citas ar maķedoniešiem saistītas slāvu grupas – serbi un bosnieši, no otras puses. Iepriekš minēto apstākļu dēļ šai teritorijai ir raksturīga lingvistiskā

un kultūras daudzveidība. Daudzveidība izpaužas arī partiju politiskajās attiecībās.

Ilglaicīgais pašnoteikšanās iespēju trūkums ir ilgu laiku lielā mērā stiprinājis maķedoniešu iedzīvotāju grupas nacionālismu. Sākotnēji šis nacionālisms vērsās pret turku valdīšanu, pēc tam – pret savienību ar Bulgāriju, kas tika paredzēta 1878. gadā noslēgtajā San Stefano miera līgumā, bet vēl vēlāk – pret ilglaicīgu pievienošānu Serbijai. Izmantojot simbolus no Grieķijas-Maķedonijas vēstures, valsts nonāca konfliktā arī ar Grieķiju. Turklāt šo nacionālismu citas iedzīvotāju grupas, jo īpaši lielā albāņu valodā runājošo grupa, uztvēra kā draudu savai valodai un kultūrai. Jo īpaši tas attiecās uz uzskatu, ka ir jāveido vienvalodas valsts, kurā citām iedzīvotāju grupām būtu jāpielāgojas un jālieto slāvu maķedoniešu valoda kā vienīgā valoda pārvaldes un izglītības jomā.

3. Albāņu un citu etnisko grupu valodas

Līdz 1912. gadam visas albāņu valodā runājošo apdzīvotās teritorijas, kas pašreiz aptver visu Albāniju un četrus dažādus bijušās Dievidslāvijas reģionus (Maķedonijas rietumu un ziemeļrietumu daļu, Serbijas dienvidrietumu daļu, lielāko daļu Kosovas, kuru kopš 1999. gada vairs neadministrē Serbija, un Melnkalnes dienvidu daļu), pārvaldīja Osmaņu (turku) impērijas Stambulas daļa. Laikā no 1918. līdz 1991. gadam šīs teritorijas, izņemot Albāniju, palika Dienvidslāvijas sastāvā. Šī iemesla dēļ ilgu laiku pastāvēja cieši kontakti starp divām lielākajām albāņu valodā runājošo koncentrācijas vietām – Kosovū un reģionu, kas atrodas Vardaras upes augštecē. Albāņu valodas kā oficiālas valodas trūkums šajā reģionā rosināja studentus, kas vēlējās apgūt augstāko izglītību, laikā no 1999. līdz 2001. gadam meklēt izglītības iespējas Kosovā, tādējādi vēl vairāk stiprinot šos kontaktus. 2001. gadā draudīgos apstākļos kļuva skaidrs, ka desmit gados pēc neatkarības atgūšanas nav panāktas labas attiecības starp maķedoniešu valodas un albāņu valodas lietotājiem.

Daļēji ar Eiropas Savienības starpniecību un atbalstu tika rasts risinājums Ohridas Pamatnolīguma veidā. Papildus karadarbības pārtraukšanai un brīvprātīgai atbrūnošanai tika atrisināti šādi jautājumi:

1. Vietējo iestāžu reorganizācija, dodot lielāku varu vietējām pašvaldībām;
2. Diskriminācijas novēršana un proporcionāla minoritāšu pārstāvniecība valsts pārvaldē un politikā;
3. Parlamentāro procedūru maiņa, paredzot, ka, balsojot par jutīgiem jautājumiem (piemēram: minoritāšu tiesības, vietējā pašvaldība un noteikti amati), ir nepieciešams divkārtš balsu vairākums; (Badintera vairākums nozīmē, ka jābūt ne tikai parlamenta balsu vairākumam, bet arī minoritāšu pārstāvju balsu vairākumam.)
4. Vienlīdzīgs valodu statuss pārvaldes un izglītības jomā. Jebkura valoda, kurā runā vismaz 20 % iedzīvotāju, ir oficiāla valoda, un valsts finansē augstāko izglītību šajās valodās;
5. Identitātes daudzveidība – vietējās iestādes var izvietot iedzīvotāju vairākuma simbolus uz sabiedriskām ēkām.

Pamatnolīguma noslēgšanas rezultātā tika izdarīti 15 Konstitūcijas grozījumi un izstrādāta jauna Konstitūcijas Preambula. Līdz 2006. gadam nepārtraukti notika tiesību aktu pielāgošana Ohridas Pamatnolīgumam un saskaņošana ar to. Pēc vēlēšanām un valdības veidošanas šajā gadā, kad lielākā albāņu valodā runājošo iedzīvotāju partija atstāja valdību, ir izteikti nopietni argumenti pret Badintera vairākuma piemērošanu. Pēc tam, kad *BDI (DUI)* un *PDP* partijas

boikotēja parlamenta aktivitātes, notiek sarunas, lai panāktu mierizlīgumu.

4. Valsts nosaukums un Grieķijas attieksme

Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas parlaments *Sobranie* 1991. gada 17. novembrī pieņēma jauno Konstitūciju, kurā tika noteikts, ka valsts ir suverēna valsts ar nosaukumu „Maķedonijas Republika”. Lai gan saskaņā ar Badintera kritērijiem visas bijušās Dienvidslāvijas republikas varētu gūt starptautisku atzīšanu kā neatkarīgas valstis, jaunā valsts netika uzņemta Apvienoto Nāciju Organizācijā līdz pat 1993. gada 8. aprīlim.

Iemesli atteikumam valsts dalībai organizācijā bija galvenokārt vārda „Maķedonija” dēļ, kas vēsturiski ir zināms kā Aleksandra Lielā valsts nosaukums (356–323. g. p.m.ē.), kuram īsā laikā izdevās paplašināt savu impēriju līdz Pakistānai. Pamatojoties uz šā laika valodas un kultūras tradīcijām, dienvidu kaimiņš Grieķija uzskata, ka senā Maķedonija ir daļa no tās vēstures un ka nosaukums „Maķedonija” ir iekšzemes nosaukums. Tas, ka kaimiņvalsts, kurā runā citā valodā un kurā ir citas kultūras tradīcijas, izmanto šo pašu nosaukumu, izraisīja vērā ņemamas Grieķijas sabiedriskās domas pretenzijas. Grieķija nevēlas noliegt valsts tiesības uz neatkarību vai noraidīt efektīvu sadarbību ar ziemeļu kaimiņu, bet tā vēlas, lai, pievienojot tādus jēdzienus kā „Vardara”, „Skopje” vai „ziemeļi”, tiktu pausta ideja, ka valsts ar konstitucionālo nosaukumu „Maķedonijas Republika” neaptver visu teritoriju, kas vēsturiski tika uzskatīta par Maķedoniju.

Saskaņā ar pagaidu nolīgumu kopš 1993. gada Apvienoto Nāciju Organizācija lieto pagaidu nosaukumu „Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika”, ko bieži apzīmē ar abreviatūru angļu valodā „fYRoM”, kas ir pilnībā neizprotama gan pašas valsts, gan arī ārvalstu sabiedrībai. Tomēr Amerikas Savienotās Valstis, Krievijas Federācija, Ķīnas Tautas Republika un pat vairākas ES dalībvalstis lieto konstitucionālo nosaukumu „Maķedonijas Republika”, neatsaucoties uz iepriekšējo administratīvo situāciju, ko pauž abreviatūra „fYRoM”. Šāda veida atsaukšanās uz vēsturi ir neparasta. Turklāt Eiropā blakus neatkarīgai valstij Luksemburgai atrodas Beļģijas province ar tādu pašu nosaukumu, arī neatkarīgās valsts Moldāvijas nosaukums tiek lietots, lai apzīmētu kaimiņvalsts Rumānijas ziemeļaustrumus. Arī Azerbaidžānas valstij, kas ģeogrāfiski ir Eiropas sastāvdaļa, ir tāds pats nosaukums kā divām blakus esošām Irānas provincēm. Visos šajos gadījumos vienādu nosaukumu lietošana rada problēmas. Ir skaidrs, ka šādos gadījumos strīds ir nevis par vārdu, bet par bailēm par tiesībām uz teritoriju.

Šajā saistībā ar nožēlu jāsap, ka nacionālā lidosta, kas atrodas uz austrumiem no Skopjes un līdz 2006. gada decembrim bija pazīstama kā *Aerodrom Skopje* vai *Petrovec Airport*, kopš šā laika tiek saukta Aleksandra Lielā vārdā (*Aleksandar Veliki*). Šī nosaukuma izmantošana rada neskaidrības attiecībā uz starptautisko lidostu *Megas Aleksandros*, kas atrodas uz austrumiem no Kavalas pilsētas Grieķijas ziemeļos, jo tās nosaukumam ir tāda pati nozīme. Lai veicinātu savstarpēju uzticību, ir svarīgi, lai pirms pievienošanās ES starp abām valstīm tiktu noslēgta divpusēja vienošanās par nosaukumu lietošanu to savstarpējās attiecībās un jebkādu turpmāku pārpratumu vai aizkaitinājuma novēršanu attiecībā uz simboliem un tiesībām un teritoriju.

5. Citi apsvērumi

ES Šengenas Līguma valstu vīzu režīms un pat vēl stingrāki nosacījumi, kurus Grieķija ir

noteikusi ieceršānai no šīs valsts, rada aizkaitinājumu un izolē jauno paaudzi vēl vairāk, nekā viņu vecāki bija izolēti no Eiropas valstīm. Integrācija ar ES netiek pātrināta, bet pieaug orientēšanās uz Amerikas Savienotajām Valstīm. Tas citu starpā izpaužas nolīgumos kā noteikums neizdot amerikāņus Starptautiskajai Krimināltiesai (SKT) Hāgā un Vācijas pilsoņa *Khaled el-Masri* izdošanā CIP izmeklētājiem Afganistānā. Ir skaidrs, ka līdzdalība Stabilizācijas un asociācijas nolīgumā (SAN) un Centrāleiropas Brīvās tirdzniecības līgumā (CEBTL), kas ir saistīta ar ES, var palīdzēt atjaunot un stiprināt ekonomiku, kura kopš 1991. gada ir novājināta. Tiesiska skaidrība valstī uzlabos šo iedarbību vairāk nekā pašreizējais mērķis samazināt nodokļu likmi līdz ārkārtīgi zēmam līmenim – 10 %.